

Opgaveformuleringer til studieretningsprojekter i de samfundsvidenskabelige fag

Indholdsfortegnelse:

1. Krav til opgaveformuleringen.....	3
2. Bedømmelseskriterier	4
3. Kommenterede opgaveformuleringer	5
3.1. Eksempel 1	5
3.2. Eksempel 2	5
3.3. Eksempel 3	6
3.4. Eksempel 4	6
4. Studieretningsprojektets indledning	8
5. Vejlednings-scenarium	8
6. FAQ	11
7. Virksomhedsøkonomi som hovedfag, eksempler på opgaveformuleringer.....	14
8. International økonomi som hovedfag, eksempler på opgaveformuleringer.....	16
9. Afsætning som hovedfag, eksempler på opgaveformuleringer.....	19

Forord

I forbindelse med gymnasireformen har den store skriftlige opgave på 3. år gennemgået en del ændringer. Opgaven hedder nu et studieretningsprojekt og skal tage udgangspunkt i elevens studieretningsfag på A-niveau. Eleven vælger herefter et hovedfag, som skal være et studieretningsfag på mindst B-niveau, og et eller flere bifag. Bifag kan være andre studieretningsfag, dansk eller engelsk. Derudover indebærer ændringerne også, at opgaven nu skal skrives over en periode på 14 dage, ligesom den omhandler mindst 2 fag.

Disse ændringer vil have stor betydning for de tre økonomiske profolfag på hhx, virksomhedsøkonomi, afsætning og international økonomi, da netop disse tre fag i kraft af deres betydning som studieretningsfag vil blive centrale for mange elevers studieretningsprojekter. Derfor har undervisningsministeriets fagkonsulenter sammen med 9 faglærere udarbejdet dette notat, som har til formål at belyse arbejdet med at udarbejde opgaveformuleringer med udgangspunkt i de tre fag.

September 2007

Jens Ditlev Hansen, UVM
Mads Achilles, UVM
Anette Lind, UVM
René Mortensen, Århus Købmandsskole,
Birte Ravn Østergaard, Handelsskolen Minerva
Henrik Andreassen, Esbjerg Handelsskole
Erling Brejnegaard, Grenå Handelsskole

Gitte Størup, Ålborg Handelsskole
Jacob Gade, Grindsted Handelsskole
Henrik Frølich Poulsen, Århus Købmandsskole
Lene Damgaard Nielsen, Horsens Handelsskole
Jeanette Hassing, Århus Købmandsskole

1. Krav til opgaveformuleringen

I studieretningsprojektet udarbejdes opgaveformuleringen af elevens vejleder(e). Opgaveformuleringen blev tidligere kaldt opgavetitel i forbindelse med den større skriftlig opgave.

I dette afsnit behandles kravene til opgaveformuleringen, ligesom forskellige former for opgaveformuleringer diskuteres med det formål at nå frem til en fælles forståelse af, hvordan ”den gode” opgaveformulering til et studieretningsprojekt ser ud.

I bekendtgørelsen hedder det:

2.5 Opgaveformuleringen udfærdiges af elevens vejleder(e). Den skal rumme såvel fagspecifikke som mere tværgående faglige krav i de indgående fag, og der skal være krav om fordybelse, der på væsentlige punkter ligger ud over arbejdet i projektets hovedfag. Opgaveformuleringen skal være konkret og afgrænset og skal i præcise formuleringer angive, hvad der kræves af eleven – herunder krav til og rammer for omfang af opgavebesvarelsen –, og den skal inddrage nogle aspekter eller være ledsaget af bilag, der ikke er blevet drøftet med eleven under vejledningen. Opgaveformuleringen skal have en sådan form, at eleven ikke på forhånd kan udarbejde detaljerede dele af den endelige besvarelse, men samtidig være udformet sådan, at der tages hensyn til de overvejelser, eleven har gjort sig om opgaven i vejledningsperioden.

Set i lyset af dette mener vi, at kravene kan præciseres på følgende måde:

Den gode opgaveformulering:

- bør anvende SOLO-taksonomi
- være ukendt men ikke overraskende
- stille klare forventninger
- være fagligt udfordrende
- give plads til selvstændighed
- give plads til fordybelse
- lægge op til naturlig flerfaglighed

Hvis disse krav er opfyldt, vil opgaveformuleringen dels være et godt udgangspunkt for eleven og dels være et godt grundlag for bedømmelse.

Opgaveformuleringen skal være en indsnævring af området og skal indeholde anvisninger på de flerfaglige sammenhænge, eleven skal behandle. Den bør eksplicit

kræve, at eleven bevæger sig på flere taksonomiske niveauer og formuleres med udgangspunkt i SOLO-spørgeformerne¹:

- Redegør – beregn – karakteriser
- Sammenlign – forklar – analyser
- Vurder – diskuter – perspektiver

Samtidig gælder, at opgaveformuleringen ikke må være for snæver eller udførlig. Den bør ikke indeholde så mange anvisninger, at den i udpræget grad disponerer opgaven. I forbindelse med formuleringen af opgaven skal læreren derfor overveje, om opgaveformuleringen giver eleven tilstrækkelig mulighed for en selvstændig tolkning og præcisering af opgaven, ligesom eleven skal have reelle muligheder for selv at disponere sit stof.

Opgaveformuleringens hovedfag (fag 1) vil danne udgangspunkt for teoribearbejdelsen i opgaven. Det er vigtigt at pointere, at vægtfordelingen mellem fagene kan være meget forskellig afhængig af emne - i nogle opgaver vil fag 2 måske kun indgå med en lille del (10-20%) og i andre projekter med 50%.

Det må endvidere anbefales, at læreren udviser stor forsigtighed med anvendelsen af *kan-* eller *eventuelt-*formuleringer i opgaveformuleringen, f.eks. "*du kan inddrage...*" eller "*kom eventuelt ind på...*", idet sådanne formuleringer kan skabe usikkerhed både hos eleven om vigtigheden af disse elementer samt hos censor om bedømmelsesgrundlaget.

Omfangskravet til studieretningsprojekter i økonomifagene vil oftest kunne defineres som 15-20 sider.

2. Bedømmelseskriterier

Bedømmelse af studieretningsprojekt er ikke anderledes end bedømmelse af andre skriftlige produkter.

Bedømmelseskriterierne fremgår således af bekendtgørelsen:

3.1 Bedømmelsen af opgavebesvarelsen er en faglig helhedsvurdering i forhold til de faglige mål i de fag, der indgår i studieretningsprojektet.

Ved bedømmelsen lægges der herudover vægt på nedenstående forhold:

- *overensstemmelsen mellem besvarelsen og opgaveformuleringen, herunder de afgrænsninger og krav, der indgår i denne*
- *eksaminandens udvælgelse, inddragelse, bearbejdning og perspektivering af relevant fagligt stof*
- *problemstillingernes sværhedsgrad og kompleksitet*
- *formidlingen af stoffet.*

Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering

---

¹ Se vejledningerne til et af de tre fag for en nærmere uddybning af SOLO-spørgeformerne.

3. Kommenterede opgaveformuleringer

I dette afsnit gives eksempler på fire forskellige opgaveformuleringer som efterfølgende kommenteres med henblik på, hvorvidt de lever op til de opstillede krav.

3.1. Eksempel 1

Giv en kort redegørelse for Lego's strategiske position på det franske marked.

Analysér relevante mikro- og makroforhold på det franske marked, og vurder hvilke muligheder og trusler Lego står over for på det franske marked.

Vurder om Legos parametermiks og indtrængningsstrategi bør ændres for at opnå vækst i Frankrig.

(Afsætning og fransk)

I denne opgaveformulering er der lagt op til, at eleven selv kan udvælge og argumentere for valget af forskellige teorier og modeller. Der arbejdes med en detaljeringsgrad i opgaveformuleringen, der betyder at eleven selvstændigt skal tage stilling til såvel struktur som indhold i besvarelsen. Afsætning er det bærende fag, men det er klart, at eleven skal bruge kernestof fra fransk for at kunne besvare specielt del 2 af opgaveformuleringen tilfredsstillende.

Konklusion: Opgaveformuleringen har en passende detaljeringsgrad og længde.

3.2. Eksempel 2

Først bedes du beskrive en selvvalgt virksomhed og dens produktprogram.

Herefter skal du analysere begrebet standardisering og differentiering af de 4 P'er. Denne analyse skal indeholde en gennemgang af de forhold, der påvirker valget af de 4 P'er og herefter en gennemgang af de 4 P'er.

Herudover skal du inddrage den udvalgte virksomhed og udarbejde forslag til, hvorledes du vil anbefale virksomheden at anvende standardisering/differentiering på det amerikanske marked.

Med udgangspunkt i den stigende internationalisering bedes du vurdere de danske virksomheders generelle fremtidige anvendelse af standardisering/differentiering på eksportmarkeder.

(Afsætning og engelsk)

Første afsnit kan nemt blive alt for langt, hvilket ikke er hensigtsmæssigt, da vi opererer på det beskrivende niveau.

I den næste sætning kan man diskutere, hvilke krav man kan stille til analyse af et begreb; hvordan gør man det? Det skal vel gøres i forhold til noget? Der bør ikke gives anvisninger på, hvordan eleven skal analysere, det er elevens opgave selv at finde ud af det.

Det er ikke helt klart, hvordan fag 2 (engelsk) kommer med i besvarelsen. Det generelle afsnit til sidst hænger ikke særlig godt sammen med resten af opgaven.

Konklusion: Alt for detaljeret, levner ikke meget spillerum for eleven

3.3. Eksempel 3

Du bedes udarbejde en beskrivelse af de 4 P'er. I forbindelse hermed bør du beskrive hvilke forhold, der påvirker valget af de 4 P'er.

Med udgangspunkt i en analyse af selvvalgte virksomheders brug af parametre på udvalgte eksportmarkeder, bedes du vurdere:

- i hvilket omfang virksomhederne har truffet et korrekt valg mht. valg af nuværende anvendelse af parametre og
- et forslag til, hvorledes virksomhederne i fremtiden bør anvende parametrene på de pågældende eksportmarkeder.

(Afsætning og markedskommunikation)

Det er uvist, om denne opgave lægger op til inddragelse af to eller tre virksomheder. Her skal formuleringen være mere præcis. Hvis eleven inddraget tre virksomheder, er det ikke muligt at komme nok i dybden med de enkelte afsnit, da opgaveformuleringen er meget detaljeret. Endvidere kan opgaven besvares uden at inddrage kernestof fra fag 2 – markedskommunikation.

Konklusion: For detaljeret og for upræcis.

3.4. Eksempel 4

Beskriv, analyser og vurder Lego's strategiske position og muligheder i Danmark.

(Afsætning og virksomhedsøkonomi)

Denne meget korte opgaveformulering indeholder de tre begreber beskriv, analyser og vurder, og den lever således op til kravet om, at eleven skal kunne udfolde sig på alle tre niveauer. Desuden giver den eleven meget store frihedsgrader i forhold til valg af teori og metode, hvilket gør elevens indledning meget afgørende for projektets kvalitet.

Ulemperne ved en så kort opgaveformulering er helt klart i flertal. For det første kan det være en ret uoverskuelig opgave for en elev at skulle udvælge, hvilke modeller og teorier der er relevante for en god besvarelse, ligesom det heller ikke er umiddelbart gennemskueligt, hvordan de to fag skal indgå i besvarelsen. Man kan

således besvare opgaven kun ved anvendelse af kernestof fra afsætning, hvilket ikke skulle være muligt, jf. ovennævnte kriterier. Derudover vil en så kort opgaveformulering også vanskeliggøre bedømmelsen, idet man kan forestille sig mange forskellige forslag til en god besvarelse. Endelig skal man også skele til muligheden for ”snyd”, som vokser, jo mere generel opgaveformuleringen er.

Som konklusion kan siges, at denne opgaveformulering er for kort og upræcis.

4. Studieretningsprojektets indledning

Den gode opgavebesvarelse skal indeholde en indledning, hvor eleven bl.a. redegør for sin metode, og hvordan han eller hun forstår opgaveformuleringen, hvordan opgaven vil blive grebet an, herunder evt. definerer centrale begreber og foretager eventuelle afgrænsninger.

Indledningen kan indeholde forskellige elementer afhængig af opgaveformuleringen og de fag, der indgår. Omfanget af indledningen vil typisk være 1 side.

Eleven kan inddrage følgende elementer i indledningen:

- En begrundet afgrænsning af opgaveformuleringen, hvis dette er relevant.
- En redegørelse for, hvorfor et bestemt emne eller en teori er aktuell eller væsentlig at undersøge.
- En redegørelse for væsentlige begreber i forbindelse med opgaveformuleringen.
- Begrundelse for teori- og metodevalg.
- Beskrivelse af hvilke dataindsamlingsmetoder, der evt. indgår.
- Redegørelse for opgavens struktur.

Det er ikke acceptabelt, hvis eleven i indledningen skriver, at han eller hun har valgt at forstå opgaven på en måde, som ikke er dækkende i forhold til lærerens opgaveformulering, eller som åbenlyst drejer opgaven væk fra det, som eleven bliver bedt om.

5. Vejlednings-scenarium

Tidslinje	Fasens indhold	Skole	Eksempel (lærernes noter/tanker)
Ca. 3 mdr. før Valg af emne og fag (hoved- og bifag) Det at vælge område og fag er en proces, hvori evt. indgår flere samtaler mellem elev og lærere.	Studieretningslærerne fortæller om mulige emner i klasseregion. Eleverne går rundt med deres "blanket" og bestemmer sig for hvilke fag, (hoved- og bifag) og hvilket overordnet emne, de skal vælge. Eleven udfylder (de valgte fag) og beholder sin blanket. Lektie: Eleven opretter en studieretningsportfolio/mappe. Eleven udarbejder en oversigt over stof (hovedkapitler) og vigtige modeller fra de fag, som indgår i emnet.	Skolen afsætter tid til (skemalægger) et møde for klassen/studieretningen.	Vi (lærerne) har en liste med de enkelte elevers ønsker om fag og emner. Eksempel for elev: AØ og VØ. Overordnede emne: "ØI-branchen"
Senest 6 uger før	Elev og vejleder træffer endelig	Skolen modtager blanket-	Vi (lærerne) har en kopi

"Afl levering af blanketter"	beslutning om, hvilke fag der indgår i projektet. Eleven meddeler skriftligt de valgte fag og område.	ter.	af blanketter.
Kort tid efter aflevering af blanketter "Udpegning af vejleder"		Skolen udpeger vejleder/vejledere og meddeler dette via opslag.	Nu ved vi (lærerne), hvem der skal være vejledere for de enkelte elever.
Ca. 2 mdr. før "Fastlæggelse af emnets rammer"	Første møde mellem hovedvejleder og elev. Elev og vejleder fastlægger emne og rammer for emnet: - faglige rammer - problemstilling for emnet - hints til søgning af stof Lektie: Eleven udarbejder "brainstorm", "mindmap", "aktivitetsplan" og "researchplan" og starter informationsindsamling.		Eksempel for elev: Emnet indsnævres nu efter samtalen med vejlederen: "Analyse af ølbranchen med fokus på en virksomhed."
Ca. 1 mdr. før "Indsnævring af opgaveformulering"	Andet møde mellem hovedvejleder og elev. På grundlag af "brainstorm", "mindmap", "aktivitetsplan" og "researchplan" diskuterer lærer og elev relevant indhold og struktur for studieretningsprojektet. Lektie: Eleven udarbejder "1. forslag til disposition af studieretningsprojektet" (overordnet opgavestruktur)		Jeg/vi (vejleder(erne)) har nu problemformuleringer på plads, men holder den for sig selv. Eleven ønsker at arbejde med: "Afsætnings- og virksomhedsøkonomisk analyse af ølmarkedet (med fokus på strategi) for virksomheden Gourmetbryggeriet" Jeg (vejlederen) mener, at eleven har god ide om opgavens overordnede struktur.
Ca. 3 uger før "Indhold i studieretningsprojektet"	Tredje møde mellem hovedvejleder og elev. På grundlag af "forslag til disposition af studieretningsprojekt" diskuterer elev og lærer mere præcist indhold i studieretningsprojektet. Billedet af opgaveformuleringen danner sig. Lektie: Eleven udarbejder "aktivitetsplan for skriveugerne" og en revideret "disposition af studieretningsprojektet".		Opgavens indhold er blevet indsnævret yderligere. Opgavens omfang og afgrænsning er blevet fastlagt. Jeg (vejleder) har et grundrids over opgaveformuleringen: "Redegør for .... Analyser..... Vurder....."
Ca. 2 uger før	Fjerde møde mellem hovedvejleder og elev. Vejlederen og eleven gennemgår de sidste spørgsmål.	Opgaveformuleringer afleveres. Disse udarbejdes af elevens vejledere i samarbejde.	Jeg (vejleder) mener, at eleven har god forståelse af opgavens indhold. Vi (vejlederne) har opga-

	Uoverensstemmelser diskuteres. "Aktivitetsplan for skriveugerne" gennemgås		veformulering på plads: " Karakteriser virksomheden Gourmetbryggeriet og foretag en økonomisk analyse af virksomheden. Analyser ølbranchen i Danmark. Med udgangspunkt i analyserne skal du vurdere Gourmetbryggeriets strategiske muligheder. "
??	Femte adhoc-møde med hoved- og/eller bivejleder. Detailspørgsmål stilles og diskuteres.		
"Udlevering af opgaveformulering"	Eleven modtager opgaveformuleringen.	Skolen udleverer opgaveformuleringer.	Jeg (vejleder) kan nu kun besvare konkrete spørgsmål.

6. FAQ

- **Spørgsmål:** Hvorfor hedder det "Studieretningsprojekt", når det egentlig bare er en opgave, som eleven skal løse?
- **Svar:** Det er i vejledningsfasen, at de egentlige "projektorienterede aktiviteter" ligger. Hermed menes arbejdet (vejleder(e) og elev) med problemidentifikation, problemformulering, afgrænsninger, så vejlederen/vejlederne kan udarbejde opgaveformuleringen. Men du har ret i, at eleverne reelt kun bedømmes for selve opgavebesvarelsen.
- **Spørgsmål:** Er eleven ikke sat **uden for indflydelse**, når det nu er vejleder, der udarbejder opgaveformuleringen?
- **Svar:** Nej, men det kræver en aktiv indsats af eleven at gøre sine ideer, tanker og holdninger til opgavens formulering gældende.
- **Spørgsmål:** Når vejleder fastsætter **omfanget** af opgaven, drejer det sig så om "normalsider" og hvad er en normalside?
- **Svar:** Ja, det drejer sig om normalsider, og i denne sammenhæng defineres det til 2300 tegn. Der er dog en vis elasticitet i angivelsen, idet tabeller, figurer mm ikke i alle sammenhænge tælles med.
- **Spørgsmål:** Må eleven arbejde videre med erhvervs-case-virksomheder?
- **Svar:** Ja, det må de gerne. Virksomhederne skal dog indgå i en ny kontekst, f.eks. i forbindelse med en brancheanalyse, overvejelse om strategiske muligheder på et nyt eksportmarked og lign. Og informationer om virksomheden skal naturligvis være opdaterede.
- **Spørgsmål:** Må eleven anvende kendt stof i studieretningsprojektet?
- **Svar:** Ja, det må de, hvis stoffet anvendes i en ny kontekst. F.eks. i forbindelse med analyse af virksomhed, land, branche, eksportmuligheder og lignende må eleven gerne anvende kendte modeller og teorier.
- **Spørgsmål:** Kan eleven få hjælp af vejlederen(ne) i løbet af de 2 skriveuger?
- **Svar:** Efter udleveringen af opgaveformuleringen, må eleven ikke modtage mere vejledning. I bekendtgørelsen står der, at eleven kan stille konkrete spørgsmål.

Dvs. vejleder(e) kun må besvare spørgsmål af teknisk, praktisk karakter f.eks. spørgsmål til formalia m.m. Eleven må således ikke få besvaret faglige spørgsmål eller spørgsmål til projektets disponering.

- **Spørgsmål:** Hvem har ansvaret for at eleven, får valgt fag og område senest 6 uger før projektområdets start?
- **Svar:** Det er skolen, der tilrettelægger en passende vejledningsprocedure forud for elevens valg. Det er elevens ansvar at få foretaget valg af fag og område inden for fristen. Dvs. det er elevens ansvar at opsøge relevante faglærere inden for skolens fastsatte frister.
- **Spørgsmål:** Hvis man har flere elever, der ønsker at skrive inden for samme fagkombination og område, må man så bruge den samme opgaveformulering til flere elever?
- **Svar:** Nej, Der må ikke udleveres identiske opgaveformuleringer. Opgaveformuleringerne skal være så forskellige, at det ikke er muligt for eleverne at udarbejde dele af projektet sammen. Derimod kan det sagtens dreje sig om den samme virksomhed, så eleverne evt. kan foretage informationssøgningen sammen. Med selve opgaveskrivningen er 100 % individuelt arbejde

- **Spørgsmål:** Hvilke(n) faglærer(e) bliver elevens vejleder?
- **Svar:** Det afgør skolen.

- **Spørgsmål:** Kan der være 2 vejledere gennem hele forløbet?
- **Svar:** Ja, men aflønningen er formentlig den samme, som hvis der kun er en vejleder.

- **Spørgsmål:** Hvem vurderer det færdige studieretningsprojekt?
- **Svar:** UVM meddeler skolen, hvilken censor, der skal censurere studieretningsprojektet, og hvilket fag censor repræsenterer. Herefter udpeger skolen en lærer med den kompetence i det andet fag, der indgår i projektet.

- **Spørgsmål:** Skal eleven udarbejde en problemformulering med udgangspunkt i den udleverede opgaveformulering?
- **Svar:** Nej, studieretningsprojektet er en opgave, hvis indhold bestemmes af den udleverede opgaveformulering. Eleven kan dog uddybe opgaveformuleringen i indledningen.

- **Spørgsmål:** Skal eleven lave en afgrænsning af opgaveformuleringen?

- **Svar:** Måske, det afhænger af den konkrete opgaveformulering. Hvis den er bredt formuleret, kan eleven lave relevante afgrænsninger af teori og metode i indledningen. Hvis opgaveformuleringen er mere snævert formuleret, kan teori- og metodevalget fremgå af opgaveformuleringen.
- **Spørgsmål:** Hvordan adskiller studieretningsprojektet sig fra det gamle SSO?
- **Svar:** Det gør det på mange måder. Bl.a. ved at have en 14 dages varighed, krav om flerfaglighed og krav om involverede fag fra elevens studieretning.
- **Spørgsmål:** Hvorfor har eleven 14 dage til projekt udarbejdelsen, når omfanget af opgaven forventes at være som ved SSO?
- **Svar:** Den ekstra tid skal bl.a. ses i lyset af krav om en større fordybelse, herunder arbejdet med at integrere to eller flere fag samt øget krav til informationsindsamling samt anvendt litteratur.
- **Spørgsmål:** Skal der være et engelsksproget resumé i alle studieretningsprojekter?
- **Svar:** Ja, alle opgaver skal indledes med et resumé på engelsk.
- **Spørgsmål:** Kan man besøge en virksomhed, før opgaveformuleringen udleveres?
- **Svar:** Ja, man kan sagtens undersøge nogle forhold i en virksomhed uden at kende opgaveformuleringen i detaljer.
- **Spørgsmål:** Kan man skrive rene teoriopgaver?
- **Svar:** Ja, men vær opmærksom på, at opgaven skal opfylde kravene i Solotaksonomien (beskrive, analysere og vurdere) Faren er, at sådanne opgaver meget nemt forbliver på det rent beskrivende niveau.
- **Spørgsmål:** Hvis der er to 2 hovedfag, skal de så indgå med samme vægt i opgaven?
- **Svar:** I hovedreglen – ja, men i så fald bør opgaveformuleringen signalere det.

7. Virksomhedsøkonomi som hovedfag, eksempler på opgaveformuleringer

Fag	Hovedfag: VØ	Fag 2:AØ
Område	Tøjbranchen – brancheanalyse	
Opgaveformulering	Der ønskes en beskrivelse af Brandtex A/S. Foretag en økonomisk analyse af virksomheden, samt en brancheanalyse med udgangspunkt i Porters five forces. Med udgangspunkt i analyserne skal du tage stilling til, hvilke strategiske muligheder virksomheden bør udnytte.	

Fag	Hovedfag: VØ	Fag 2: IT
Område	Økonomisk styring (Stakeholder/ Shareholder) /hjemmesider	
Opgaveformulering	<p>Redegør for begreberne shareholder og stakeholder value.</p> <p>Analyser hvorledes en virksomhed via sin dynamiske hjemmeside kan arbejde med at opbygge stakeholder value i forhold til udvalgte stakeholders. Inddrag Coloplast A/S i analysen.</p> <p>Diskuter hvorledes virksomheden afvejer den funktionelle del af hjemmesiden i form af informativ økonomisk rapportering med kravet om brugervenlighed af en hjemmeside.</p>	

Fag	Hovedfag: VØ	Fag 2: Organisation C
Område	Logistik (produktionsstyring) / motivation	
Opgaveformulering	<p>Præsenter LEAN-filosofien, dens historie, indhold og grundlæggende principper.</p> <p>Analyser med udgangspunkt i eksempler fra danske virksomheder, hvilke problemer der er knyttet til implementeringen af LEAN, herunder hvorledes medarbejdernes motivation, trivsel og effektivitet påvirkes.</p> <p>Vurder hvorledes implementering kan forbedres i fremtiden.</p>	

Fag	Hovedfag: VØ A	Fag 2: IØ A
Område	Konjunktursvingninger	
Problemformulering	<p>Du bedes redegøre for begrebet konjunktursvingninger herunder aktuelle konjunkturer i Europa og USA.</p> <p>Dernæst ønskes en virksomhedsanalyse af B&O, herunder den økonomiske situation.</p> <p>Endelig ønskes en vurdering af, i hvilket omfang B&O har været i stand til at udnytte konjunkturmulighederne.</p>	

Fag	Hovedfag: VØ A	Fag 2: Finansiering C
Område	Investering og finansiering	
Opgaveformulering	<p>Der ønskes en kort redegørelse for begreberne investering og finansiering.</p> <p>Dernæst ønskes en virksomhedsanalyse af Fibertex A/S, herunder den økonomiske situation. Udarbejd herefter en analyse af investeringsprojektet i bilag 1.</p>	

	Vurder ud fra ovenstående analyser, om virksomheden bør foretage den påtænkte investering og i givet fald, hvorledes den bør finansieres.
--	---

Fag	Hovedfag: VØ A	Fag 2: Finansiering C
Område	Regnskabsanalyse herunder aktienøgletal	
Opgaveformulering	<p>Der ønskes en redegørelse for nøgletalsanalyser til brug for vurdering af aktier.</p> <p>Dernæst ønskes en virksomhedsanalyse af Carlsberg A/S, herunder den økonomiske situation. Analysen skal indeholde en sammenligning med en konkurrent.</p> <p>Vurder med udgangspunkt i ovenstående analyser, om Carlsberg A/S's aktie er en attraktiv investering.</p>	

Fag	Hovedfag: VØ A	Fag 2: AØ A
Område	Markedsudvikling	
Opgaveformulering	<p>Der ønskes en kort redegørelse for internationaliseringsmodeller.</p> <p>Dernæst ønskes en virksomhedsanalyse af RTX Telecom A/S, herunder virksomhedens eksportberedskab og økonomi.</p> <p>Vurder med udgangspunkt i ovenstående analyser, hvilke nye eksportmarkeder, der kan være interessante for RTX Telecom A/S.</p>	

Fag	Hovedfag: VØ A	Fag 2: Innovation C
Område	??	
Opgaveformulering	<p>Der ønskes en kort redegørelse for begreberne innovation og en innovativ virksomhed.</p> <p>Dernæst ønskes en virksomhedsanalyse af Grundfos A/S, herunder økonomi med speciel fokus på virksomhedens produktudvikling mv.</p> <p>Vurder med udgangspunkt i ovenstående analyser, hvorvidt Grundfos kan betegnes som en innovativ virksomhed.</p>	

Fag	Hovedfag: VØ A	Fag 2: IØ A
Område	Globalisering	
Opgaveformulering	<p>Der ønskes en redegørelse for generelle globaliseringstendenser. Specielt med henblik på outsourcing til Kina.</p> <p>Dernæst ønskes en virksomhedsanalyse af B&O, herunder den logistiske situation.</p> <p>Vurder med udgangspunkt i ovenstående analyser B&O's muligheder for at foretage en udflytning af udvalgte funktioner til Kina.</p>	

Fag	Hovedfag: VØ A	Fag 2: Matematik A
Område	Kapacitetsstyring	
Opgaveformulering	<p>Redegør for begreberne kapacitet og kapacitetsstyring, herunder de variable der indgår i optimeringssituationen.</p> <p>Analysér hvorledes lineær programmering kan anvendes til løsning af optimeringssituationen og opstil en løsningsmodel.</p> <p>Diskuter endelig løsningsmodellens anvendelighed under forskellige forudsætninger.</p>	

8. International økonomi som hovedfag, eksempler på opgaveformuleringer

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: VØ A
Område	Pengepolitik og konsekvenser for samfundsøkonomien	
Problemformulering	<p>Redegør for begreberne penge- og valutapolitik. Inddrag Eurolandenes aktuelle økonomiske politik på de to områder og analyser Eurolandenes muligheder for selvstændig politik på disse områder.</p> <p>Vurder rentens betydning i Eurolandenes virksomheder og inddrag konkrete eksempler herpå.</p> <p>Vurder desuden hvordan europæiske virksomheder kan forholde sig til en svingende rente.</p>	

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: VØ A
Område	Elasticitet	
Problemformulering	<p>Redegør for begreberne pris- og indkomstelasticitet. Inddrag konkrete eksempler på brugen af såvel pris som indkomstelasticitet.</p> <p>Analyser priselasticitetens betydning for statens afgiftspolitik og giv et konkret eksempel på anvendelsen heraf.</p> <p>Vurder hvordan statens afgiftspolitik påvirker virksomhederne i dens økonomiske styring. Giv konkrete eksempler herpå.</p>	

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: VØ A
Område	Aktier	
Problemformulering	<p>Redegør for hvad en aktie er både set som ejerandel i en virksomhed og set som et investeringsobjekt.</p> <p>Analyser kursudviklingen på Danske Banks aktier gennem en historisk periode og sammenlign udviklingen med prisudviklingen og udviklingen i obligationsafkastet over en længere historisk periode.</p> <p>Vurder aktiernes betydning i samfundsøkonomien, herunder deres betydning for husholdninger, virksomheder og staten.</p>	

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: VØ A
Område	Handelspolitik	
Problemformulering	<p>Redegør for begrebet handelspolitik og inddrag den historiske udvikling i den globale handelspolitik.</p> <p>Analyser resultaterne af de seneste handelsrunder, herunder Hong Kong, Cancun og Doha runderne. Inddrag herunder WTOs hjemmeside.</p> <p>Vurder hvilken betydning handelspolitikken har for dansk erhvervsliv med særlig vægt på landbruget.</p>	

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: Engelsk A
Område	Irlands udvikling efter 1980	

Problemformulering	Der ønskes en redegørelse for Irlands udvikling fra stagnation til vækst i perioden 1980-2005 med særlig henblik på de underliggende økonomiske og politiske faktorer. Desuden ønskes en analyse og vurdering af de sociale, kulturelle og religiøse virkninger af denne udvikling.
--------------------	--

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: AØ A
Område	Danish Crown i Rusland	
Opgaveformulering	Redegør for relevante samfundsøkonomiske nøgletal, der gør sig gældende i forbindelse med Danish Crown's aktiviteter i Rusland. Diskuter de potentialer du ser for Danish Crown i Rusland. Hvilken strategi bør virksomheden vælge på den beskrevne baggrund. Vurder i hvilket omfang samfundsøkonomiske mål såvel i Danmark som Rusland, der kan tænkes påvirket som følge af aktiviteterne.	

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: AØ A
Område	Den danske møbelbranche i internationalt perspektiv	
Problemformulering	Analyser den danske møbelbranche og vurder branchens konkurrencemæssige fordele i et internationalt perspektiv. Vurder hvilke strategiske overvejelser møbelvirksomheden Fritz Hansen bør gøre for at stå stærkt på internationale markeder. Diskuter hvilke økonomiske politikker, der kan bringe i anvendelse for at stimulere møbelbranchens konkurrenceevne.	

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: VØ
Område	Oliepriser	
Problemformulering	Redegør for olieprisens udvikling på det globale marked i perioden 1980-2007. Analyser prisudviklingen og dens betydning for udvalgte større danske virksomheder. Vurder endeligt om prisudviklingen samlet set har været til fordel eller ulempe for dansk samfundsøkonomi.	

Fag	Fag 1: IØ A	Fag 2: Tysk
Område	Velfærdsmodeller	
Opgaveformulering	Foretag en sammenligning af de velfærdsmodeller der gør sig gældende i Tyskland og Danmark. Analyser, hvilke velfærdsudfordringer der gør sig gældende i de to lande. Diskuter hvilke løsningsmodeller, herunder hvilke typer økonomisk politik der kan bringes i spil for at løse de nævnte udfordringer.	

Fag	Hovedfag: IØ A	Fag 2: VØ A
Område	Arbejdsmarkedet	
Problemformulering	Redegør for flaskehalsproblemer på det danske arbejdsmarked med særligt henblik på bygge-branchen. Analyser konsekvenserne af situationen på arbejdsmarkedet for byggebran-	

	<p>chen og for samfundsøkonomien generelt. Vurder hvilke handlealternativer virksomheden har i den beskrevne situation. Vurder hvilke økonomiske politikker der kan bringes i anvendelse for at sikre virksomheden den bedst tænkelige konkurrenceevne</p>
--	--

9. Afsætning som hovedfag, eksempler på opgaveformuleringer

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Internationale økonomi A
Område	Virksomhedens strategiske proces	
Opgaveformulering	Redegør for Vestas strategiske platform. Analyser Vestas strategiske planlægning i forhold til det spanske marked for vindmøller. Vurdér fremtidsudsigterne for Vestas på det spanske marked for vindmøller.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2 VØ
Område	Ølbranchen	
Problemformulering	Karakteriser virksomheden Gourmetbryggeriet og foretag en økonomisk analyse af virksomheden. Analyser ølbranchen i Danmark. Med udgangspunkt i analyserne skal du vurdere Gourmetbryggeriets strategiske muligheder.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Innovation C
Område	Strategiteori	
Opgaveformulering	Redegør for strategisk planlægning. Sammenlign Porters generiske strategier med Blue Ocean-teorien. Vurder i hvilket omfang de to strategiske modeller kan anvendes til at identificere og udvikle virksomheders konkurrencemæssige fordele; inddrag eksempler.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2 IØ
Område	Branding	
Problemformulering	Redegør for begrebet branding og giv konkrete eksempel på, hvordan Horsens by har arbejdet med branding. Analyser den samfundsøkonomiske betydning af brandingaktiviteterne for Horsens. Vurder andre danske byer branding-muligheder.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Dansk A
Område	Virksomhedskommunikation	
Opgaveformulering	Redegør for segmenterings- og målgruppeteori, der er relevant for segmentering af bilmarkedet. Analyser vedlagte bilreklamer med fokus på sproglige og retoriske virkemidler og afdæk livsstilsmarkører og målgruppehenvendelse. Diskuter og vurder udviklingstendenser, der har betydning for segmentering af bilmarkedet.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Engelsk A
Område	E-business på konsumentmarkedet	
Opgaveformulering	Redegør for begrebet e-business. Analyser købsadfærden i forbindelse	

	<p>med e-business. Analyser vedlagte hjemmesider fra dagligvarebranchen i USA og UK (se bilag). Diskuter hvilke udviklingstendenser, der evt. kan overføres til det danske marked.</p>
--	--

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: VØ A
Område	Relationsmarkedsføringsteori	
Opgaveformulering	Redegør for nyere relationsmarkedsføringsteori. Opstil en model som karakteriserer udviklingen af relationen mellem Dansk Supermarked og deres leverandører. Diskuter de økonomiske perspektiver for Dansk Supermarked.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Virksomhedsøkonomi A
Område	Analyse af Hummel International A/S	
Opgaveformulering	På baggrund af interviews og internt materiale analyseres Hummel International A/S. Analysen skal indeholde såvel økonomiske analyser samt analyse af virksomhedens valg af distributionsstrategi. Diskuter og vurder Hummels prisstrategi.	

Nr	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Engelsk A
Område	Bestseller på det britiske marked	
Opgaveformulering	På baggrund af en virksomhedskarakteristik ønskes en analyse af markedet for modetøj i UK Der lægges vægt på den kulturelle dimension. Diskuter hvordan Bestseller kan markedsføre sig i UK under hensyntagen til kulturforskelle.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Markedskommunikation C
Område	Retorik og reklamer	
Opgaveformulering	Med udgangspunkt i vedlagte bilag ønskes en sproglig, kommunikativ og æstetisk analyse af de tre reklamer, som PROPAGANDA McCANN har bragt af sig selv i Børsen eller på deres hjemmeside. Vurder reklamernes bidrag til reklamebureauets positionering på markedet.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Psykologi C
Område	Behov, motivation og købsadfærd	
Opgaveformulering	Redegør for psykologiske teorier om motivationsfaktorer og behov med henblik på at analyserer købsadfærden ved køb af køleskabe og mobiltelefoner. Diskuter hvilken effekt, viden om forbrugernes behov, motivation og købsadfærd kan have på udformningen af promotionmateriale; inddrag eksempler.	

Fag	Hovedfag: Afsætning A	Fag 2: Innovation C
Område	Idégenerering og brugerbehov	

Opgaveformulering	Matas har planer om at etablere sig på markedet for fastfood. Udarbejd et forslag til et innovativt koncept. Redegør for idégenereringsprocessen. Design og gennemfør elementer af en markedsanalyse, som kan be- eller afkræfte behovet for det nye koncept. Vurder konceptet.
-------------------	---